

Наприклад, якого розміру ланч-бокс для сендвічів треба купити, щоб в нього помістилися бутерброди певного виду? Алгоритм буде такий: визначити розміри бутерброду, записати чи запам'ятати ці виміри, в магазині підібрати бокс відповідного розміру. Проте за умови компетентнісного навчання розглядаються й інші аспекти цієї ситуації – колір боксу, ціна, різний спосіб фіксації кришки тощо. Учням пропонується серед всіх ланч-боксів спочатку вибрати ті, які підходять за розміром, а потім обрати той, що подобається за іншими характеристиками, і на який вистачить певної суми грошей. Як бачимо, за такого підходу розглядається змодельована ситуація, наближена до життєвої. Крім формування вмінь вимірювати довжину та порівнювати довжини, формуються вміння знаходити потрібну інформацію (знайти на етикетці товару інформацію про його розміри, ціну), вміння робити висновок, вміння приймати рішення, вміння обґрунтувати свій вибір, вміння обчислювати (визначати решту), вміння толерантно поводитися з іншими учасниками (інші також хочуть розглянути всі бокси). Наведений приклад є свідченням того, що розв'язання певної проблеми вимагає застосування знань і вмінь з різних змістових ліній математичної освітньої галузі та з інших освітніх галузей. Виконання учнями таких завдань сприяє формуванню математичної та інших ключових компетентностей.

Прищепя О.Ю.,

*кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу
початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України*

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ПИСЬМА ПЕРШОКЛАСНИКІВ З НИЗЬКИМ РІВНЕМ ГОТОВНОСТІ ДО НЬОГО

Успішність дітей у навчанні письма можлива тільки за правильної організації диференційованої роботи з ними. Під час проведення диференційованої роботи у процесі навчання письма у полі зору вчителя мають знаходитися три групи першокласників: з низьким, достатнім і високим

рівнем готовності. Звісно високий рівень готовності до навчання письма може бути умовним. Найбільше уваги потребують учні з низьким рівнем підготовки.

Відомо, що процес навчання письма являє собою складну аналітико-синтетичну діяльність. У структурі письма єдиний асоціативний ланцюг, а саме зв'язок між руховою реакцією, побаченим, почутим і промовленим.

Тож, у механізмі письма важливе значення має взаємодія мовнорухового і загальнорухового аналізаторів. Графічна навичка – не тільки дії, що спираються на м'язові зусилля, але й перекодування одиниць мовлення в графічні знаки (букви), яке вимагає правильного співвідношення звука і букви, дотримання графічних і орфографічних правил.

Отже, підготовка дітей до письма вирашно відбувається в єдності з підготовкою до навчання читання. Письмо неможливе без його усвідомлення й аналізу, без розвитку загальних здібностей до аналітико-синтетичної діяльності.

Важливим аспектом готовності до навчання письма є оволодіння технікою письма, руховим складником графічної навички – формуванням психомоторної готовності до письма.

Оволодіння навичками письма на початковому етапі для дітей з низькою підготовкою є великою трудностю, оскільки вимагає вироблення ритмічних, координованих, плавних рухів кисті руки, тонких просторових орієнтувань, достатнього розвитку окоміру.

Таким чином у зміст навчання письма учнів з низьким рівнем готовності, крім їхнього інтелектуального, загальномовленнєвого розвитку, формування фонематичного сприйняття, умінь звукового аналізу включається підготовка до оволодіння технікою письма.

Випустивши з уваги в добуквеному періоді названі фактори, на кінець періоду навчання грамоти ми у цих дітей констатуємо помилки, для подолання яких необхідно буде не один місяць, бо виникнувши вперше неупереджено, вони повторюються знову і знову:

- дописуються зайві елементи в буквах;

- пропускаються елементи в буквах;
- пишуться букви «дзеркально»;
- починається письмо букви з протилежного боку, з кінця;
- зображується графема кутовидними (тремтячими) лініями, що свідчить про слабкість м'язів руки ;
- замінюються букви, які схожі за руховим механізмом, зовнішньою схожістю, сприйняттям звука;
- пропускаються букви, які позначають голосні, приголосні звуки;
- переставляються букви і склади.

Учням з низьким рівнем готовності до навчання письма необхідно створити умови, за яких би розвивалися:

- дрібна моторика і координація рухів руки;
- уміння зображувати графему за зразком;
- просторове і зорове сприймання;
- зорово-моторна координація;
- наочно-образне мислення;
- довільна увага;
- пам'ять на форми графем;
- зорова увага;
- уміння організувати свою діяльність під час письма;
- пам'ять послідовності складників однієї дії.

Спостереження показують, що учні з недостатнім рівнем підготовки до навчання письма часто не встигають виконувати в класі завдання представлені для фронтальної роботи. Вони активно розпочинають тему (наприклад, навчання письма якоїсь графеми), однак в силу своїх наявних різних труднощів (часто повільності в роботі, незміцності дрібних м'язів, незосередженості та ін..) такі діти вимагають певних змін у структурі уроку: частину його віддати груповій роботі. Звичайно така групова робота не буде відповідати повноцінній роботі у групі. Тут поки що відбувається виконання

одного завдання (наприклад, вписування букви в одну форму, штрихування певної форми...) кількома такими учнями, об'єднаними в одну групу.

Шляхом діагностування визначено, що найчастіше учні з низьким рівнем готовності мають труднощі з орієнтуванням у площинному просторі, через нескоординованість у дрібній моториці, у фонематичній диференціації звуків.

Помилково вважаються учнями з низьким рівнем готовності до письма повільні діти. Вони не встигають у швидкому темпі засвоювати більшу частину побаченого і почутого. Повільні діти – особлива група ризику, бо їхня проблема навчання письма може бути пов'язана тільки з повільнішим темпом діяльності, що залежить від особливостей нервової системи дитини. Процес навчання письма для таких дітей має включати прийоми, які полегшують для них письмову діяльність.

Березан В.І.,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри спеціальної освіти і соціальної роботи

Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Найдоступнішим і найпопулярнішим джерелом інформації сьогодні виступають різноманітні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), які поряд зі шкільними знаннями дають можливість дитині формувати власний інформаційний простір, в якому вона живе. Це стає особливо актуальним, оскільки молодший шкільний вік – це один із найважливіших етапів в онтогенезі, під час якого активно розвиваються психічні процеси і засвоюються соціальні норми. Сьогодні молодший школяр є активним користувачем і споживачем різноманітних ІКТ, які неоднозначно впливають на процес його